

Maciej Trzciński, Justyn Skowron

Kotówek, st. 1, gm. Jedwabne, woj.
łomżyńskie, AZP 35-78/15

Informator Archeologiczny : badania 31, 193

1997

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

W trakcie badań wyróżniono łącznie 179 jednostek stratygraficznych, zinventaryzowano 1056 fragmentów ceramiki, 58 kości, 37 żużli żelaznych, 3 krzemienie, nożyk żelazny, 2 ośelki kamienne, fragment ozdoby wykonanej z brązu i żelaza (fibuli?), 520 fragmentów polepy. Maksymalna miąższość warstw kulturowych dochodziła do 130 cm. W południowej części grodziska zalegała ciemnoszaroczarna warstwa o miąższości dochodzącej do około 40 cm, w której wystąpił pas częściowo przepalonych kamieni, ułożonych na czymś w rodzaju niewielkiego wału ziemnego, opadającego w kierunku północnym i południowym, o szerokości dochodzącej do około 1 m. W warstwie tej wystąpiły liczne fragmenty ceramiki, fragmenty polepy, kawałki prąznicy glinianej oraz kości zwierzęce. Cechą charakterystyczną dla tej jednostki stratygraficznej jest także występowanie dużej ilości żużli żelaznych. Pod pasem kamieni znajdowała się, rozciągająca się na teren całego przebadanego obszaru, czarna warstwa o miąższości około 10-20 cm. Z warstwy tej wkopywana była część dołów postłupowych, większość dołów zauważona została jednak dopiero na poziomie calca. Materiał ceramiczny występujący w opisanych wyżej warstwach datować można wstępnie na okres wczesnego średniowiecza. We wczesnym średniowieczu wyróżnić możemy dwie fazy chronologiczne, datowane od około VIII w. do początku XI w. W materiale z tej warstwy wystąpił także pewien procent ceramiki „sztychowanej” przyjąć jednak trzeba, że pochodziła ona już z warstwy niższej i znalazła się w materiale przez nieuwagę osób prowadzących eksplorację.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Instytucie Archeologii i Etnologii PAN.

Badania będą kontynuowane.

KOTÓWEK, st. 1, gm. Jedwabne, woj. łomżyńskie, AZP 35-78/15

- cmentarzysko wczesnośredniowieczne (IX-XI w.)

Ratownicze badania wykopaliskowe w związku z niszczeniem stanowiska przez piasnicę, przeprowadzone w dniach od 11 do 20 października przez mgr. mgr. Macieja Trzcieskiego i Justyna Skowrona (Przedsiębiorstwo Archeologiczno-Konserwatorskie „KAIROS-PLUS”). Finansowane przez PSOZ.

Badania miały charakter ratowniczy. Ze względu na sukcesywne wybieranie piasku przez miejscową ludność, stanowisko zagrożone było całkowitym zniszczeniem.

Cmentarzysko położone jest na terenie piasnicy, leżącej w odległości około 750 m na NW od wsi Kotowo Plac na gruntach rolnych należących do wsi Kotówek. Pierwotnie był to wzgórek. Aktualny teren stanowiska nie odzwierciedla jego wyglądu pierwotnego. Kulminacja wzgórzka została całkowicie zniszczona – jej centrum wybrano do głębokości 2 – 3 m.

Badania wykopaliskowe skoncentrowano na terenie bezpośrednio przylegającym do terenu piasnicy, a będącym w stanie nienaruszonym przez wkopy. Wstępnie przeprowadzono również badania powierzchniowe na stanowisku, lecz nie przyniosły one pozytywnych rezultatów.

Pierwsze wkopy, nr I i II usytuowano od strony zachodniej piasnicy. Stratygrafia terenu wykopów, nieskomplikowana, 30 - 40 cm warstwy orno-próchnicznej, o dość znacznej domieszce żwiru, a poniżej pomarańczowy żwirek z domieszką piasku. Na odcinku nr II stwierdzono zaciemnienie, które można interpretować jako jamę. Po wyeksplorowaniu stwierdzono, iż nie zawierała ona żadnego materiału archeologicznego. Pozostała powierzchnia odcinków I i II była jałowa, nie stwierdzono na niej śladów pochówków.

Kolejne wykopy, o nr III i IV, usytuowane od strony wschodniej i północnej. Stratygrafia wykopów analogiczna do wykopów o nr I i II. 30 – 40 cm warstwy orno-próchnicznej, a poniżej żwiry i piaski. Na powierzchni, poniżej warstwy orno-próchnicznej obu wykopów, zlokalizowano liczne wkopy nowożytnie – ślady po wybieraniu piasku, które następnie zostały zniwelowane. Wyeksplorowano wszystkie, były one jałowe. Na wykopie III i IV, na poziomie styku warstwy ornej z próchniczą znaleziono fragment ceramiki nowożytnej, XVIII – XIX w., oraz (wykop III) natrafiono na kilka fragmentów przepalonych kości (ludzkich?) oraz dwa mało charakterystyczne ułamki ceramiki wczesnośredniowiecznej.

Materiały znajdują się w zbiorach Muzeum Północno-Mazowieckiego w Łomży.

Badania nie będą kontynuowane.